

EMINESCU PRIVIT DE DEPARTE - ETERN ȘI ABSOLUT

Prof. Plăstoi Glicheria-Irina

Nu vom ști niciodată cine a fost Eminescu; poeziile lui îl cuprind. Ceea ce a scris nu este decât o biată oboseală a propriilor gânduri. Tot ce a dorit, privindu-ne din ceruri luciferice, a rămas pe veci ascuns.

Mă întreb care dintre cele două mari subiecte l-a interesat mai mult pe Eminescu: iubirea pentru o femeie sau filosofia? La el, iubirea pentru o femeie este diferită de iubirea pentru femeie... încercarea de a da o tentă de posibil relațiilor de dragoste pe care le declară, eșuează. Eminescu a iubit mereu o femeie anume, o ființă aievea, vie și reală; asta a descris în toate poeziile sale de dragoste și nu numai .

Femeia iubită e o necunoscută, dar o femeie frumoasă. Dificultatea de a cuceri o femeie, fie pentru că e măritată sau e prea tânără sau prea bogată sau de neatins pur și simplu, îl face pe Eminescu un permanent suferind. N-o cunoaște pe femeia de pe strada cu plopi, dar e îndrăgostit orbește; ea nici măcar nu știe despre iubirea lui. N-o interesează faptul că un anume tânăr îi dă târcoale, în văzul tuturor, iar iubirea unilaterală se va vindeca de la distanța de la care a început. Filosofia a fost consumul fericit de gândire care vindecă consecvent, dar trist, ratarea sa în iubire. Eminescu este pentru noi prin educație și prin practica citirii lui, singurul român scăpat teafăr din foarfecele a trei secole. Nu din cauza oamenilor de litere, ci din cauza simplă a iubirii oamenilor simpli.

Viața sa, decăderea sa socială era de natură să-i aducă în față femei interesante mărunt, ce nu înțeleg poetul și natura prea sensibilă a acestuia. A avut curajul de a dori să fie un copil în iubire, chiar dacă nu era nici pe departe așa, și pe măsură ce îmbătrânea, schimba versurile sale în replică cu cele din prima sa viață, adăugând amarul și ironia, dublând imaginile frumoase cu cele urâte, oribile, conștient de dubla natură a oricărui om. Eminescu rămâne un om privitor din paradis, dar care a trăit deja, murind în toate iubirile sale.

Deși cultura română cunoaște polemica, esența ei actuală este idolatrizarea, sanctificarea fondatorului. Atâta vreme cât Eminescu va fi obiect de cult, sensibilitatea culturală românească va fi una provincială, plictisitoare și vetustă. Eminescologii o vor muzeifica, iar școlarii o vor silabisi.

Astăzi, răstignit, în proiecție, pe simbolul culturii române – Ateneul--, Eminescu, nud, nu stârnește, totuși, râsul, pentru că în imaginarul cultural românesc, el a fost demult asimilat cu Iisus. Profet neînțeles în timpul vieții, sărac, pribeag, batjocorit în suferință chiar înaintea morții - iată doar câteva dintre trăsăturile pe care le schițează o religie a eminescianismului sfertodot, inspirată de echivalența: românul e născut poet, românul e născut creștin.

Astăzi Eminescu a încetat să mai fie perceput ca un scriitor și a devenit profetul mântuitor a cărui apariție a fost anunțată de Alecsandri, un Ioan Botezătorul sui generis, care l-a recunoscut în

fața junimiștilor pe adevăratul Mesia... în această ordine de idei, T. Maiorescu e un fel de Petru care a pus temelia unei biserici a cărei cupolă avea s-o desăvârșească G. Călinescu, adevărat Pavel convertit la iubirea nebună față de bădița Mihai. Veronica Micle, dintr-o duduie adulterină disponibilă și cu fumuri literare, devine o Marie Magdalena, iar Macedonski, deși nu a făcut parte dintre ucenici, este distribuit în rolul de Iuda. Rostul literaturii române de dinainte de Eminescu, așa puțină cum a fost, pare acela de a pregăti venirea poetului nepereche, iar a celei de după el, de a se aștepta la nesfârșit ivirea altui crin de tăria parafumurilor sale.

Ce a mai rămas din Eminescu astăzi după ce a fost mortificat și folosit în interesul tuturor, după ce – fapt emblematic, deși uzual peste tot în lume - s-a transformat într-o bancnotă, devenind astfel marfă? Nu se mai poate scrie nimic nou despre Eminescu... și discursul adulator și cel demitizant au fost rostite deja. Eminescu ne dăruiește o lecție de viață și de visare. Ea ar trebui să devină o arsură pe memorie, un semn și o stare de căutare și speranță care să ne marcheze definitiv și să nu ne părăsească niciodată.